

Калуціна.

О Г Л Я Д

суспільно - політичних подій за березень
1944 р.

Останній місяць пройшов під знаком послаблених протиукраїнських репресій в наших повітах. Запенекосиння, що повстало серед німців з огляду на приближення більшовиків, було передумовою до перешкодження їм в акціях. Найактуальнішою в цьому місяці була справа евакуації фольксдойчів та деяких українців.

Український Комітет припинив свою роботу в зілому. Ще вправді де-негде організує сходина - конференції, але на них вже не вигукує проти нас, проти партизан а протинно, - каже злучитись всім в один спільний фронт боротьби з більшовицьким наїздником / нарада в Долині, де доброволець ОС-дивізії Галичина закликав, щоб "зі" з лісу також об'єднались і сміло вдарили на більшовиків/. Даліше УЦК-івська праця була спрямована головним чином на евакуацію. Серед членів проводу УЦК панує великий переполох.

Серед українського громадянства завважується помітне пригноблення та тривогу перед майбутнім. Вістки, що їх збирають від евакованих про безоглядне нищення народу більшовиками, сильно відбивається на настроях мас. Маси ще бояться місцевих комуністів, мовляв, вони вже знають і точно поінформують більшовиків про нашу роботу. Одначе в загальному вони орієнтуються виключно на роботу Організації Українських Націоналістів. Ніякої іншої реальної сили, яка їх охороняла б перед більшовиками, вони не бачать. Маси вірять у те, що більшовики пропадуть, але бояться за свою долю, що гряде в найближчих днях. Де проходиться терен і зайдеться до хати, то чути тільки зітхання і сум. Волка бадьорість завмерла. Найгірше страху завдали масам евакуйовані, що почували в хатах і оповідали про більшовицькі звірства. Даліше, безчисленні малки авт, що переїжджають майже два тижні без перерви - причинилися до застрашення мас. Кажуть: "Дивіться, які сили тікають перед більшовиками." Одначе є такі, що рішені на все.

Поляки останнього часу стали веселі. Пропагують серед мас, що коли прийдуть більшовики, то вони матимуть свої уряди і поліцію, а українців і більшовиків винищать. Декуди - як в Болехові - змінюють місце побуту, переносяться до Стрия, а зі Стрия приходять до Болехова другі. Є випадки, що нападають на наших людей узбресні їхні бандити.

Комуністи в терені збирають інформації. Деколи пускають пептану пропаганду, спрямовану на представлення великої більшовицької сили. В останньому часі випустили летючку, в якій кажуть, що тепер цюю український народ буде злучений з одну українську сім'ю. Закликають усіх, без огляду на політичні переконання бити німців, як модилоких ворогів України. Із змісту летючки та зі слів видно, що це писали місцеві комуністи. Так назагал комуністи сидять тихо і все обсервують, щоб зібрати матеріали та в час приходу більшовиків дати відповідні інформації про наш рух.

Н і м ц і : а/ Калуціна.

Бабин Зарічний, дня 3.III. : у село прийшла залізнична варта, зложена з узбеків та представилась, що утікає з Долини зі служби, бо німці хотять їх розброїти. Просили, щоб їх відставити до Смогова. Підрайоновий військовик дав їм 2 хлопців, що їх відпровадили. Вони зайшли до крайної хати і там задержались. Тоді німці на перевірку станичний і його також задержали. Після прийшло 5 хлопців. У Узбеки всіх їх пов'язали за те, що знавться з партизанами. Відтак забрали їх до Боднарова. По дорозі застрілили підрайонового Строгого, який утікав. Стріляли також до церкви та застрілили по дорозі чоловіка й 2 жінки. Запалили хату і стодолу вище згаданого підрайонового. У дорозі до Боднарова зловили ще 3 людей. Разом 11 / 3 членів, 4 симпатизів і 4 звичайних/.

Бабин Зарічний, 22.III. : У село зайшли німці, що заквартирували в Боднарові. У Боднарові було їх ок: 300 чоловік. У селі на тих німців хтось напав, 2 з них убито, а одному вдалося втекти до Боднарова. Через пів години до села прийшли знову німці в силі 300 чоловік. Вони обложили село доокруги і доценту його спалили. Жертвою внало 40 осіб, між ними переважно старці і діти. У Бабині Середнім німці забрали всі телята.

6/ Долиниціна.

Бняжолука, дня 18.III. : до Бняжолуки приїхала група німців /було їх 9 осіб/ та арештували тут 20 людей . Арештованих забрали до Долини. По дорозі всі арештовані повсікали.

Човгани, дня 7.III. : До села приїхала німецька жандармерія та арештувала 2 людей, правдоподібно за те, що втекли з Німеччини.

В III-му районі німаки ходять по терені ночами, особливо в Мізуньціні, а навіть місцями на роздоріжжях ставлять стійки. В день їх стягають.

Свирнчів, дня 23.III.: до села прийшли німці в числі 18 чоловік, арештували Лакотира Івана та забрали в нього коня. Арештували його за те, що не виїхав на норму до ліса. По з ним сталося - невідомо.

Долина, дня 24.III.: Ранено районного СБ Шагай. Він забрав з НТ в Болехові машину до писання. За ним зробили німці погоню. До акції заангажували українську поліцію а також пустили навадогін 2 реїв. Шагай відстрілювався і втік в сторону лісу, кинувши їх руки забрану машину. В куртці, що її Шагай також кинув, поліція знайшла штафету, в якій був наказ забрати машину. Поліція ствердила, що напад зробив жид.

Провокація і агентурна робота.

Поляки до останнього часу пропагуєть серед мас, що коли прийдуть більшовики, то вони матимуть свої уряди і поліцію, а українськово більшовики винищать.

Місцеві комуністи пускають шептану пропаганду, в якій стараються представити масам більшовиків, як одиноку реальну силу. В своїх доточках, які кидають в терен закликають усіх до боротьби із гітлерівським націонал-соціалізмом, як одним ворогом українського народу.

Контингентова акція.

У Долиниціні німці сильно натискають на збірку не зданого ще досі контингенту.

Поляки:

Багато поляків виїхало на захід. Вони тільки перемищують місце свого побуту. Ті, що при німецьких поліційних відділах, дальше тероризують українське населення. До нас наставлені вони новиністично. Наша пропаганда на них ніяк не діє. Сильно застрашені паленням сіл. Відносно зближення фронту ніяких дещо на душі. Уважають, що більшовики з ними симпатизуватимуть і вони при їх допомозі будуть могли дальше нищити українців. У деяких місцевостях вони пробують вже мордувати наших людей. Наприклад:

У Долині 17.III. в год. 22. напала польська банда на дім підрайонного знацтва ЗБОРИКА Мирона - обрабувала все в хаті, а його самого замордувала. Знову в Кропивнику 23.III. поляки замордували одну українку.

Комуністи: обмежуються тільки до розвідної роботи. Деякі відгрожується відплатою українцям. Інші знову скриваються. Можна сподіватися, що наколи вони займатимуться до приходу більшовиків, то нароблять нам багато пакості.

Банди: У терені завважається рухи польських та інших ворожих банд. Дня 4.IV. невідома банда напала на станицю Укр. поліції в Беркні і забрала 2 поліційців. Командант станиці втік. Дім та поліційний архів знищили.

Дня 7.III. в Герині українська поліція знайшла в одного шаяхтича 5 жидів. Их розстріляно на місці, а господаря арештовано.

Дня 17.III. напала польська банда на дім підрайонного знацтва Зборика Мирона та замордувала його.

Короткі вісті: У Долині один татарин зайшов до дому одних українців і говорив таке: "Українські банди забирають наших хлопців в лісі нібито до їхньої банди, а там їх роздають, забирають зброю та однострій, а хлопців стріляють. Але ми їм за те віддячимося так, що вони будуть пам'ятати."